

# PRATA OM ALKOHOL

Ungdomars tankar och erfarenheter  
kring alkohol



2008 2009 2010 2011 **2012**

# PRATA OM ALKOHOL

Ungdomars tankar och erfarenheter  
kring alkohol



PRATA OM ALKOHOL

2008 2009 2010 2011

**2012**



# FÖRORD

Denna novellsamling är en sammanställning av de bästa bidragen från Prata Om Alkohols novelltävling 2011 inom temat ungdom & alkohol. Novellerna är skrivna av ungdomar i högstadiet och gymnasiet, som med sin berättarglädje och raka språk skapar stor läsvärdhet. Vi önskar att boken ger upphov till reflektion och diskussion. Du kan läsa boken på egen hand, tillsammans med andra eller som diskussionsunderlag i klassrummet.

Vad är Prata Om Alkohol?

Novelltävlingen är en del av den långsiktiga satsningen Prata Om Alkohol, som syftar till att förmå ungdomar till att inte dricka alkohol. Prata Om Alkohol består i huvudsak av ett läromedel för hälsofrämjande arbete med ungdomar. Läromedlet kan användas för att skapa en röd tråd i arbetet, men också som ett material att inspireras av och bygga vidare på.

På hemsidan [www.prataomalkohol.se](http://www.prataomalkohol.se) kan du läsa mer om Prata Om Alkohol och beställa metodmaterialet och den senaste novellsamlingen. Jobbar du med ungdomar är allt material kostnadsfritt.

Prata Om Alkohol drivs sedan 2006 av utbildningsföretaget Kunskapskraft & Media med medel från branschorganisationerna Sprit & Vinleverantörsföreningen och Sveriges Bryggerier.

Stort tack till alla som deltog i novelltävlingen 2011!



# INNEHÅLL

## HÖGSTADIET

FLASKSKEPPET - FELIX KONSTENIUS, GÄVLE	7
IN I DIMMAN - LOVISA BOSINAKIS, LULEÅ	9
VINTER - DENISE LARSSON, GÄVLE	12
KAN EN BLOMMA VISSNA UNDER EN NATT - HANNA GOODWIN, LJUNGBY	15
KÄRASTE FLICKVÄN - HANNA OXELGREN LUNDGREN, UPPSALA	16
SIST AV ALLT - MATILDA GLÖD, VALLENTUNA	17
SNÖ - EBBA HANSSON MELBER, SJÖBO	21
JAG SAKNAR ATT VARA BARN - LINDA PETTERSSON, HUDDINGE	23

## GYMNASIET

OM JAG HÅLLER ANDAN TILLRÄCKLIGT LÄNGE - AGNES SVENSSON LINDGREN, STOCKHOLM	27
MANNENS BÄSTA VÄN - ANTON SVENUNGSSON, HÄRRYDA	29
DEN RÖDA JACKAN - ERIKA LÖNNQVIST, SÖLVESBORG	32
HATADE, ÄLSKADE MAMMA - AMANDA BRINKENIUS, HÄSSLEHOLM	34
EN FARS FÖRTVIVLAN - REBECKA FORSMAN, HÄRRYDA	37
SKRIKER AV FÖRTVIVLAN - MARTINA WEILAND, BORÅS	39
MIN SPETSADE VÄN - MARIA ISAKSSON, YSTAD	41
ETT VILSET, LITET BARN - EMELIE ODEBÄCK, UPPSALA	43



# FLASKSKEPPET

FÖRSTAPRISTAGARE I HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: FELIX KONSTENIUS

ANSVARIG LÄRARE: FREDERIK SCHEU

SKOLA: INTERNATIONELLA ENGELSKA SKOLAN, GÄVLE

Lätt svänger dörrarna till skåpet upp. Alldeles ljudlöst, och diskret. Innanför skåpdörrarna står en rad halvtomma flaskor och ett flaskskepp. En del av etiketten har i ett tappert försök blivit avriven men en stor del sitter kvar på flaskan; Reimers Holms Brännvin special, Sträckoden och så 99:-.

Skeppet i flaskan är strandat, det står alldeles stilla innanför valvet av glas, kommer ingen vart. Fören pekar mot det smala hål som är flaskans hals. En utväg, men en utväg som är allt för smal för ett skepp att passera. En farled, nått att flyta i skulle underlätta. Ett par ungdomliga händer ser skeppets behov och öppnar en av de halvtomma spritflaskorna i skåpet. Varsamt så hålls spritflaskans innehåll ner i flaskskeppets hals. Ett svagt porlande då vätskan strömmar ner igenom flaskskeppets hals som en bäck sipprande ner från ett berg. Porlandet övergår snart i ett kluckande då bäcken tar formen av en fors. Skeppet lyfts från sin strandande position då forsen slår emot dess sidor och skummar. Lugnet i flaskan börjar avta då forsen får allt starkare kraft, den nästan rytmiskt pulserar fram genom flaskhalsen. Skeppet stiger i fart med vattenytan. Spriten skvätter upp ombord på skeppet som nu börjar få kämpa mot den storm spritforsen skapat. Men som en handske i en storm så tappar skeppet kontrollen och slits med. Skeppet slits fram och tillbaka som en trasdocka, medan allt mer sprit hävs upp ombord. Seglet mörknar av all sprit det sugit upp, skeppsutrymmena översvämmas. Träet kommer surna, och ligga och torka på sin vanliga strandande position. Seglet hissar ner, lugnet sänka sig. Hopplösheten, utvägen lika långt borta. Men det hör till morgondagen, än så finns det sprit kvar i spritflaskan. Skeppet slängs fram och tillbaka som ett ursinnigt djur i stormen. Våldsammare och våldsammare slår spritforsen emot dess reling. Spriten tar sig igenom däck ner i kojor och släcker allt ljus. Spända linor slappar, seglet skrynklar ihop sig och ett ljud hörs. En skugga lägger sig över skeppet och skåpet och greppet runt spritflaskan och flaskan med skeppet lossnar och sakta så faller de båda föremålen genom luften mot en mörk avgrund. I dörr mynningen står en skepnad av en storvuxen människa.



I handen så håller skepnaden i vad som ser ut som en lila plastpåse. En allt för vanlig färg på plastpåsar i det hem skepnaden befinner sig i. En matta av tystnad lägger sig över det dunkla rummet medan dem två figurerna i rummet iakttar varandra. Sedan hörs ett kras och glasbitar, träskärvor och sprit flyger åt alla håll. Masten på skeppet bryts av och seglet lägger sig över flaskskeppet som ett lakan över ett lik. En ljudsam tystnad, sedan hörs det gråt från skepnaden i dörrmyningen.

# IN I DIMMAN

ANDRAPRISTAGARE I HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: LOVISA BOSINAKIS

ANSVARIG LÄRARE: LENA KEMPÉN

SKOLA: BJÖRKSKATASKOLAN, LULEÅ

*Jag vet inte hur det blev såhär. Allting snurrar och jag vill spy. Så det är så här det känns att vara full? Jag stödjer mig mot väggarna när jag går genom lägenheten, jag måste ut. Måste spy. Måste få frisk luft. Andas. Golvet lutar, eller är det väggarna som faller in mot mig? Jag försöker att inte vingla in i folk som står och trycker mot väggarna eller som springer omkring och skriker och sjunger. Jag tappar balansen, snubblar till, ramlar och blir liggande på golvet. Kollar rakt upp i taket. Allting snurrar, fort. Folk kliver över mig, försöker att inte trampa på mig. Jag måste spy men hinner inte till toan, hinner inte ens sätta mig upp. Jag blir liggande i min egen spy. Vill hem. Tänker aldrig mer dricka igen. Tårarna rinner, vars är alla?*

Lägenheten är full med folk men jag känner inte igen någon. Jag kan inte se deras ansikten och genom tårarna blir det svårare. Plötsligt kan jag urskilja två killar som står och lutar över mig. De liksom inspekterar mig och petar på mig som om jag vore en insekt. Jag kan inte se vilka de är eller hur de ser ut, men det spelar inte så stor roll. Tillsammans lyfter de upp mig och mitt huvud bara hänger. Det är omöjligt för mig att avgöra om de har druckit eller inte. Förmodligen hade de det, men de verkar gå hyfsat stadigt även fast allting snurrar, jättefort.

”In här” muttrar ena killen och plötsligt är vi inne i ett mörkare rum. Det är först när de lägger mig i en säng som jag fattar att det är ett sovrum. Jag blir lättad, tänker att äntligen får jag sova, vila huvudet lite. Kanske var jag för stökig, så de lämnar mig här så jag kan sova av mig ruset. Jag försöker säga tack, men jag tror att det kommer ut mer som en grymtning, fräsning eller mumlande. Jag tänker att, de fattar nog. Blundar och allting fortsätter snurra. Killarna lämnar inte rummet och de lämnar mig inte ifred. Dom börjar tafsa och dra i mina kläder. Jag försöker vända mig bort, mumlar ”sluta” och ”jag vill inte”, men de fortsätter. När de märker at jag gör motstånd tar det ag i mig hårdare och jag får panik. Den ena killen sätter sig över mig och håller fast mig medan den andra försöker få av mig mina kläder. Jag skriker, fattar vad

som håller på att hända.

”Käftan för helvete!” ryter killen som sitter över mig och lägger en hand över min mun. Jag får ännu mer panik, kan inte andas. Jag känner igen hans röst men kan inte placera den i minnet. Han börjar fumla med gylfen och jag försöker komma ur greppet, sparka, skrika och slå. Jag försöker med allt, men min kropp är liksom förlamad av alkoholen. ”Vad fan gör ni!” rösten får inte bara mig att rycka till. Killarna som för en sekund sedan kämpade med att hålla fast mig och få av mig kläderna stod nu på var sin sida om sängen. Jag hann knappt blinka. Borta vid dörren ser jag konturerna av en tjej med en kille i handen. ”Vad fan håller ni på med?!” skriker tjejen igen och frågan är riktad till killarna, som står tysta och verkar inte få fram ett ord. Jag reser mig upp, lite för fort, och krokar med den ena killen.

”För helvete slampa!” ryter han och knuffar till mig. Jag lyckas hålla balansen och börjar springa, tränga mig förbi tjejen och killen. Tårarna har börjat rinna igen och hjärtat slår fort. Mina byxor är halvt nerdragna och jag blottar hela bh'n. Folk ropar efter mig och jag börjar gråta ännu mer. Genom tårarna ser jag ytterdörren.

”Stanna då jävla hora, jag ska fan döda dig!” hör jag en röst bakom mig, känner genast igen den igen. Det är en av killarna, han som satt över mig. Jag får panik. Springer mot dörren som leder ut från lägenheten, sliter upp den och vinglar ner för trapporna. Ramlar, reser mig, fortsätter springa.

Hela tiden hör jag steg bakom mig. Kanske springer han efter, kanske inbillar jag mig men jag har inte tid att ta reda på det. Får han tag i mig kommer han att slå ner mig. Jag skiter i hur jag ser ut, vill bara komma härifrån. Jag springer ut på innergården, stannar, osäker på vars jag ska ta vägen. Hinner inte tänka för plötsligt får jag en hård knuff i ryggen och för en sekund känns det som om jag flyger. Jag landar på asfalten, ligger där på mage och försöker andas. Med uppskrapade knän och handflator försöker jag få luft i lungorna. Jag spottar grus och det känns som en timme, eller kanske bara någon kort sekund när han plötsligt sätter sig över mig med stryppgrepp och jag tänker att det här händer fan inte.

”Det här har för i helvete inte hänt, okej?” väser han i mitt öra medan han flåsar mig i nacken. Han är andfådd. ”och kommer det ut är du död. Det lovar jag”. Jag nickar bara, vågar inte säga något och kan inte säga något, hans grepp runt min hals är alldeles för hårt. Han lossar sakta greppet om min hals medan han försiktigt reser sig upp och då passar jag på. Jag vänder mig fort och drar upp mitt knä mellan hans ben. Han får andan i halsen, försöker ställa sig upp medan han svär, men det gör ont. Jag ser på honom att det gör ont. Jag ser mycket tydligare nu, fast fortfarande snurrar det.

Ställer mig upp – beredd på att springa.

Allt börjar snurra, mer än vad det gjort tidigare. Jag vänder mig bort, börjar springa. Jag hör hur han ropar bakom mig och hans röst är som ett eko i mitt huvud. Hela kvällen spelas upp som en film framför mina ögon, scen för scen. Jag ser inte vars jag springer, ser bara allting som hände. Jag springer vilsen och halvnaken. På väg vars? Jag kan inte gå hem nu. Inte så här. Jag märker inte att det är en bilväg jag springer över förrän något bländar mig. Ett tutande och ett skärande ljud av en bil som bromsar...

# VINTER

TREDJEPRIS I HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: DENISE LARSSON

ANSVARIG LÄRARE: MS. HOLMKVIST

SKOLA: INTERNATIONELLA ENGELSKA SKOLAN, GÄVLE

Ute på Moskvas gator kan man höra Kremls gyllene klockor i Spasskajatornet klämta sällsamt, ackompanjerat till de hemlösas jämmer. Mörkret har sedan länge fallit, och General Vinter lägger sin visit tidigt i aften. Männen har nu slutat sina skift i kolgruvorna, och de tar sig hemåt på runda fötter. För dem är vodkan det enda som får dem att uthärda iskylan, en dryck med hög alkoholhalt som har den ljuvliga förmågan att hålla kvar blotta illusionen av omslutande värme – efter att ha lämnat de obarmhärtigt höga temperaturerna i gruvorna. För varje natt blir det några grader kallare, och kriget verkar inte gå mot något slut. Rädslan för att bli stoppad och visiterad, och kanske krävd på pengar, håller folk innanför de skyddande dörrarna, och för familjer räcker inte levebrödet till längre – pengar kommer inte lättvindigt i handen. Så på Moskvas gator, är man inte ensam. Där tickar graderna nedåt – långt under fryspunkten – och lägre för varje natt.

Matta barnafötter stapplar över smutsiga kullerstenar. Barnen ryser när de känner nysnön under sina blodiga, bara fötter. Ensamma är de; deras mödrar och fäder har kanske tagits till fångläger i det ogästvänliga Sibirien – Gud vet vart. De bara väntar, och fruktar vad framtiden ska bära med sig.

Moderland, se vårt lidande. Lagg ner er blodfläckade hammare och skära.

\*\*\*

“Ivan.”

Katyushas röst. Jag försökte stänga den ute, och jag rullade över till andra sidan och mumlade något ohörbart. Möjligtvis ett hest *net*, nej, mellan skallrande tänder – men i slummern kunde inte ens jag inte avgöra riktigt. En beröring – Katyusha lade en hand på min rygg och klappade lätt. Jag huttrade till. Jag frös så hemskt – och jag blev mer medveten om det när jag försökte slå upp ögonen. Det var lättare sagt än gjort, insåg jag, eftersom att tårarna hade fryst i ögonvråna. Ögonlocken var så tunga, så tunga, och mina ljusa ögonfransar var täckta av ett tunt lager frost. Jag slöt mina

ögon och försökte leta mig tillbaka till stillheten som sömnen innebar.

“Ivan, somna inte”, upprepade Katyusha enträget, och gnuggade värme i min arm som jag kramade om mig själv med, där jag låg – på golvet – invirad i en filt som inte gav någon värme.

Motvilligt öppnade jag ögonen, och sträckte upp högra handryggen för att gnida mina ögon.

“Jag-”

Rösten var skrovlig efter att inte ha använts på så länge och den bröts. Jag harklade mig. Om jag inte hade vetat bättre, hade jag kanske trott att stämbanden var täcka av frost, de med.

“Jag grät inte”, fick jag ur mig när rösten bar igen, och jag försökte låta oberörd.

Jag svepte halsduken tätare om halsen. I själva verket var halsen enda kroppsdelen som inte hotades av förfrysning, tack vare halsduken som Katyusha gett mig för vad som kändes som en evighet sedan. Jag hade den virad flera varv om halsen, och nog behövdes den alltid.

“Det är okej. Kom här”, svarade Katyusha, och drog mig intill sig – som den ömsinta storasyster hon var. Jag kunde inte hejda mig, utan blötte ljudlöst ner hennes ljusa hår med fler av mina tårar.

“*Bol'shaya Sestra.*” Storasyster. Jag snörvlade i hennes hår.

“Jag fryser så, och jag är hungrig.”

“Sch, Ivan, jag vet. Mor är inte klar med maten”, viskade Kat och höll mig nära, det kändes bra.

Jag plirade genom min egen ljusa lugg – och insåg att det enda ljuset i rummet var ett blekt vaxljus som nästan brunnit ned. Jag betraktade tigande det rinnande vaxet. Tjocka, vita tårar. Över Katyushas rygg sträckte jag fingrarna mot lågan som kastade ett dansande, varmt sken runtomkring sig. Med tårblanka ögon som log på nytt vid åsynen av ljuset, rörde jag vid lågan. Jag tog inte notis om att fingrarna blev svedda, utan jag vidrörde lågan försiktigt – nästan kärleksfullt – som om det varit något ömtåligt. Katyusha ryckte bryskt bort min hand från ljuset.

“Fryser du så hemskt?” snäste hon misstroget, men sökte oroligt min blick – med pannan i veck.

Hon höll mina fingrar i sina händer medan hon studerade topparna i det fladdrande ljusskenet. När hon klämde till om de lätta brännskadorna, kom svedan. Jag såg stillsamt upp mot hennes ansikte medan jag tvingade bort grimasen innan den förvridit mina anletsdrag i smärta.

Katyusha var fjorton år, fyra år äldre än mig, men verkade så vuxen. Det var nog Sovjet och kriget som berövat henne på hennes bekymmerslösa barndom och tvingat henne till att växa upp så abrupt. Far var borta mycket, och pengarna räckte inte

ens till elektricitet. Jag såg på Katyushas svagt upplysta ansikte. Hennes blonda hår, som var klippt i page, och det blåa hårbandet såg så färglöst ut – alltsammans hade nästan samma orangeröda ton som ljuslågan spred. Hennes näsrygg var lätt böjd på ett ädelt vis och rynkan mellan de sorgsna, himmelsblå hundögonen uttryckte oro. Jag drog mig till minnes att blått var adelhetens färg.

“Da”, log jag lika sorgset som Katyushas ögon, och nickade efter att ha funderat ytterligare.

På undervåningen grälade mor och far med högljudda röster. Jag kunde inte urskilja många ord, men rösterna lät upprörda. Jag kved, men tryckte ena handen mot munnen för att kväva ljudet. Tiderna var svåra, och far kunde inte längre kontrollera drickandet. Han hade druckit för mycket igen, och trots att vi barn såg hur alkoholen verkade, så var det en del av livet i Ryssland som inte fick försvinna. Jag lutade mig närmre intill Katyusha, där jag satt i hennes knä, och lugnades av hennes taktfasta hjärtslag. Jag försökte stänga ute ljudet av rösterna från undervåningen samtidigt som jag sneglade bort mot dörren. Jag höll krampaktigt om Katyushas armar med mina smala fingrar och släppte bara tillfälligt med vänsterhanden för att stryka bort de envisa tårarna. Kylan var inte fullt lika påtaglig längre, men jag kunde fortfarande känna den ända in i mörgen.

“Kat”, jag fuktade mina torra läppar. De sved när saliven kom i kontakt med dem. “Jag fryser.”

Hon lösgjorde sig från mitt skruvstädsgrepp, och jag kunde i förbifarten se de röda små märkena efter mina fingrar. Golvet knarrade när Katyusha gick bort mot änden av det nästan tomma, dragiga vindsrummet där vi barn tillbringade vår tid. Borta i hörnet stod en liten byrå vars vita färg flagnade. Vaxljusets sparsamma sken sträckte sig dock inte dit. Hon rotade blint efter något i en utav byrålådorna, och hittade det slutligen. Hon sköt in lådan med en smäll, och jag lyssnade till knarrandet som följde därefter. I handen höll hon en genomskinlig liten glasflaska. Jag slöt ögonen i lättnad. Korken tog hon mellan tänderna, och med ett utdraget plopp lossnade den. Katyusha räckte mig flaskan. Den innehöll en klar vätska som skvalpade mot kanterna.

“Jag kan inte spä ut det, jag vill inte gå ner och hämta vatten.” sade hon, och satte sig ned.

Jag sade ingenting, utan tog bara tacksamt emot flaskan och såg till att spara lite när jag drack häftigt – lite likt en tvättsvamp. En hätsk pil av eld rev upp strupen, men den intensiva smärtan var priset att betala för att få bekymren fördrivna av en oklar hjärna – och framförallt hade den en makt stor nog att hejda General Vinter för en stund. Tänk om ändå det priset hade varit nog.

# KAN EN BLOMMA VISSNA UNDER EN NATT?

FÖRFATTARE: HANNA GOODWIN

ANSVARIG LÄRARE: CECILIA INGEMARSSON

SKOLA: KUNGSHÖGSSKOLAN, LJUNGBY

Den vackraste blomman på ängen har vissnat, min syster, under en natt.

Du gillade att lyssna på musik, det kommer aldrig att hända igen. Att sjunga till musiken gjorde dig glad, det kommer inte att ske mer. Till sommaren skulle du åka och kolla på Lars Winnerbäck, du såg fram emot det och nu känner du ingenting. *Kom änglar* kommer du aldrig att höra igen, din favoritlåt. Du älskade att vara på fotbollsplanen, att spela fotboll. Du ville bli bäst! Din dröm var att spela i landslaget, drömmen är över. Du gillade verkligen lukten av blommor men lukten kommer du aldrig känna igen, aldrig. Men du var den blomman som luktade godast på ängen. Du gillade att vila dina ögon på himlen, nu får du titta ner från den istället.

Personen som körde över dig, tog den finaste blomman från min bukett. Personen som körde över dig var påverkad, full. Att jag aldrig mer kommer att se dig igen är hans fel, bara hans. Det var han som tryckte på deleteknappen och tog bort dig för alltid. Jag kom ihåg den dagen jag försiktigt lade ner en vit ros på din gravsten. Jag minns att den luktade gott. Jag tittade upp mot himlen som du gillade att göra. Jag viskade ”nu ska jag leva för dig”. Jag gick sedan med små sakta steg på grusvägen, jag kollade ut över ängen, du hade en fin utsikt.

Jag lyssnar på musik varje dag. Jag sjunger till varje låt som når mina öron. Den sommaren du skulle till Lars Winnerbäck åkte jag dit. När han sjöng *Kom änglar* kände jag att du var där, du fick höra din favoritlåt igen. När jag plockar blommor plockar jag de blommor som luktar godast. Precis som du hade gjort. Jag kollar upp mot himmeln ofta, nästan varje dag men jag kommer aldrig mer se dig. Jag spelar fortfarande fotboll. Jag är inte bäst, det är bara en i hela världen som kan vara det. Det är du.



# KÄRASTE FLICKVÄN

FÖRFATTARE: HANNA OXELGREN LUNDGREN

ANSVARIG LÄRARE: PETER NYMAN

SKOLA: ERIKSBERGSSKOLAN, UPPSALA

Jag saknar dig, jag saknar dig, jag saknar dig, jag saknar dig, jag älskar dig.

Saknaden är så stor att det gör ont i mig, som ett stort hål i magen som inget eller ingen kan fylla. Det kanske är hat, för inget får mig att hata alkohol så mycket som döden.

Två år av hat och jag lever fortfarande, finns det en mening med att jag fortfarande lever eller är det ödet som glömt mig?

Iskallt, det blir svårt att andas när jag kommer ut. Månen syns i det mörka höstvädret och det är säkert lika mörkt som hålet i magen. Smärtan känns som en hunger inget kan dämpa.

Det är lika kallt som den kvällen du försvann från den här jävliga platsen, strålkastaren som sved i mina ögon åker förbi och jag ser allt som hände den kvällen på en ynka sekund.

Du var glad. Full av lycka, inte alkohol, lycka. Vi hade varit hos Sara på fest och kvällen hade varit över våra förväntningar. Fest, nej det var absolut inte din och min grej, vi drack aldrig och hade bestämda åsikter om alkohol.

Men den kvällen hade vi verkligen roligt. Efter några glas av lycka försvann vi in till en värld där inget ont fanns. Det vi inte visste då var hur lätt det var att falla ner till helvetet, motsatsen till det lyckliga. Det var för lätt.

På motorvägen dansade vi vår sista dans, du höll mig i händerna och vi snurrade och blev ett med dansen. Mitt hårband flög ut ur det stajlade håret och jag släppte dig för att leta efter det röda sidenbandet. Hårbandet hade hamnat i diket. När jag kröp och letade var du på motorvägen och dansade. Jag tittade upp och möttes av en stor blix, det sved i ögonen och jag såg ingenting. För en minut var jag ingenting, jag fanns inte, jag var luft. Jag väcktes av smärtan som skar in i mina öron, den bultande intensiva smärtan spred sig till huvudet, ambulansen.

Jag glömmet dig aldrig, skulle göra allt för att få dansa klart vår sista dans. Vila i frid, käraste flickvän.

# SIST AV ALLT

FÖRFATTARE: MATILDA GLÖD

ANSVARIG LÄRARE: SEBASTIAN BJÖRK

SKOLA: BÄLLSTABERGSSKOLAN, VALLENTUNA

Jag minns sommaren i Smultronhuset. Solen speglades i sjön och vi var en lycklig familj som ännu inte tagit morgondoppet. Pappa bar en handduk över axeln och höll ett par sandfärgade sandaletter i handen. Jag skuttade framför dem och blickade bak på stigen, jag skymtade mamma och pappa när de var lyckliga. De gick i en lugn men bestämd takt, vi ville alla ned till vattenbrynet innan trädens skuggor täckte den lilla strandkant som fanns. Vattnet var blankt, måsarna skrattade mot mig och solen gassade mot huden. Den bästa sommaren i mitt liv, så beskrev jag min sommar i "Dagboken" när skolan började för några år sedan.

Jag satt dystert på min sängkant hemma i Stockholm. När jag hörde ytterdörren öppnas och en vindpust som ilade igenom lägenheten. Jag drog undan en hårttest ifrån ansiktet. Det lugna tempot som eftermiddagen bjöd på var nu slut. Jag väntade spant på att någon skulle slita upp dörren och ryta argsint mot mig och att den fräna stanken skulle nå mig på långt avstånd. Istället öppnades dörren försiktigt och mammas slitna och gamla ansikte tittade in genom dörrspringan. Hennes hår var solkigt och läpparna fnasiga. Hon nästan viskade när hon hälsade. Jag pustade ut och lyfte handen som en hälsning och steg fram mot henne. Jag andades in hennes lukt och trängde mig förbi henne för att fortsätta in mot köket, hon stank av den fräna alkoholen. Jag plockade undan alla påminnelser ifrån kronofogden från bordet och torkade av den skrovliga ytan på bordet med en blöt gammal trasa.

Mamma suckade och vände sig till mig, hon drog handen genom mitt hår och mumlade "min duktiga flicka". En våg av skuld och ångest sköljde igenom mig och en tår rann plötsligt ned för min kind. Jag torkade snabbt bort den för att inte förstöra mammas fina dag. Jag slängde trasan i diskhon och lunkade in på mitt rum, slöt mina ögon och tänkte på Smultronhuset i skärgården. Jag kände hur en vind smekte min kind och jag hörde hur härligt vattnet låter när det slår mot strand. Jag skyndade mig nu för att komma bort ifrån det motbjudande lägenhetsområdet och vidare till Minna.

Jag drog ut cykeln ur det förfallna, gemensamma förrådet i vårt bostadsområde. Jag cyklade lugnt och fridfullt över den ännu inte blodfärgade gatan och förundrades över hur stenarna i asfalten

glittrade. När jag var liten trodde jag att det låg glassplitter över hela vägen, jag föreställde mig att någon krockat med bilen och glassplitter hade flugit ut över hela gatan. Det var nu skymning och mycket mörkt. Den nyfallna snön låg undanrörd i vägkanten och vägen var hal och blank. Jag tänkte på den spegelblanka sjön vid Smultronhuset som på vintrarna frös till hal is.

Jag följde en slingrande och nästan hopvuxen skogsväg. I somras hade jag cyklat på den här vägen många gånger. Nu var det vinter och alla de fallna löven låg utslagna på vägen som lik. Jag mosade dem med cykelns hjul och frosten som bildats på dem frasade under mig.

När jag kom fram till Minnas hus hoppade jag snabbt av cykeln och rullade upp den för uppfarten. Uppfarten var så som vägen, väldigt hal och cykeln slant med hjulen gång på gång. Kanske var det en dålig idé att ta den gamla cykeln nu när den första snön kommit, men annars hade det varit en sådan lång och kall väg att knalla hem på. Jag tog av det *dyrbara* ifrån pakethållaren och slängde cykeln vid brevlådan. Jag skyndade mig mot Minnas hus. Jag hörde hur cykeln föll ihop bakom mig men jag brydde mig inte om den. Jag gned händerna mot mina tigha jeans och kände att de var alldeles stela av kyla. ”Jag borde tagit fingervantar”, muttrade jag för mig själv. Jag klev upp på trappavsatsen till Minnas hus med en klirrande påse i händerna.

Det var ikväll jag verkligen skulle slappna av i takt till musiken, röra mig i rytmen och bara vara jag. All skuld, ångest och sorg skulle befrias ifrån tankarna, bara för ikväll. Sedan skulle jag gå tillbaka till det vanliga livet, och sorgen. Den svåra sorgen som bara för ikväll skulle bli så okomplicerad att den inte bekymrar. Jag ville bara bort ifrån verkligheten för en sekund.

Kanske var det jag som skapade dem, Ifrån de underbara människor dem var. Alla somrar i Smultronshuset, hur lyckliga de var då innan pappa försvann. Nu är det bara vi två kvar, mamma och Jag.

Jag hörde musik strömma ut genom väggarna och mumlade tveksamt för mig själv innan jag pressade pek fingret på dörrklockan. Jag hörde knaster i snön lite längre ned på avfarten och skymtade stora svarta skepnader som passerade. Det var kallt och mörkt. Snön var hård och täckt av skare. Någon öppnade dörren hastigt och jag klev snabbt in i huset och slogs av värmen, musiken och matos. Jag hade inte sett denna person förut så jag fortsatte in i huset och plockade upp flaskorna ur påsen. Jag placerade dem noggrant på det vitmålade furubord som snart skulle täckas av fler flaskor.

”Det kommer bli en lugn och mysig kväll med dem närmaste

vännerna och kanske några till” hade Minna förklarat för mig. Jag kände på mig att kvällen skulle bli bra men jag oroade mig också för vad mamma gjorde där hemma. Jag föste undan tankarna och bestämde mig att denna kväll bara skulle vara för mig och mina vänner.

Jag letade upp Minna och när jag hittade henne slog jag armarna om henne och höll hennes så under en lång stund. Hon slet sig loss och granskade mig med sina vackra ögon. Jag var så glad över att ha henne, bara hon och jag. Hon frågade hur det var med mig och jag berättade allt och om hur underbar hon är.

Plötsligt dök alla dem andra personerna upp och omringade mig med deras varma kroppar. De nästan kvävde mig med mjuka kramar och stora leenden. De drog med mig ut i vardagsrummet där musiken och dansen ägde rum. Vardagsrummet var mörkt och stilrent inrett. Ljus var tända och huset vibrerade av den höga basen. Jag slet mig loss och rörde mig i rytmen till musiken, sjöng med i låten och skruvade ytterligare upp musiken en aning. Det jag möttes av var glädje och frihet. Det var detta jag levde för, ikväll. Världen stannade med all sorg och ångest. Minna dansade tätt intill och sjöng med mig. ”Mitt härliga lilla gäng” tänkte jag när vi trängdes i det lilla vardagsrummet. Jag slappnade av i takt till musiken och smuttade på ett glas vin. Jag skrattade för mig själv, livet var inte så farligt ändå.

Jag cyklade nu återigen på den slingrade vägen och tänkte på hur bra kvällen varit, och hur lycklig jag var bara för ikväll. Jag tappade kontroll över styret ett antal gånger och hjulen slant. Händerna fumlade över styret och jag kände mig trött och yr. Jag svor över alla möjliga hinder och kände igen mig i mammas beteende när hon druckit, och skärpte mig. Jag cyklade fortare och fortare och jag tänkte mig hur fötterna rörde sig i cirklar som i dåliga tecknade serier på tv:n. Jag låtsades också att jag åkte på mopeden som jag alltid önskat mig. Jag växlade om och hukade för att öka farten. Jag såg den hala vägen och tänkte på vattnet i sjön vid Smultronhuset som frös till hal is på vintern. När jag kom till den sista trafikerade vägkorsningen blickade jag återigen ned på asfalten och såg det vackra glassplittret forsa förbi, som diamanter i berg.

Jag hörde plötsligt en kraftig stöt och vibrationer i kroppen väckte mig ur mina tankar. Jag kände pulsen öka och avta. Jag såg blod som rann som regnvatten ned i vägens brunn. Diamanterna i vägen täcktes av blod och tankarna avbröts av den fruktansvärda smärtan. Jag såg människors förfärade blickar och kunde känna hur de oroade sig. Jag ville skrika ut att det inte var någon fara, att jag bara föll av min cykel lite och att jag måste skynda mig hem

till min lilla mamma, men jag fick inte fram något ljud. Jag kunde inte prata och jag försökte resa mig upp men smärtan spikade fast mig i vägen. Jag greps av panik och det svartnade för ögonen trots att ögonlocken var öppna. Rösterna suddades ut och känslan i kroppen domnade av stegvis.

Ett lugn fyllde mig då jag visste att det var slut. "Det" som i livet och sorgen. Sist av allt sa jag förlåt i mina tankar, till mamma.

# SNÖ

FÖRFATTARE: EBBA HANSSON MELBER

ANSVARIG LÄRARE: MARIE SVENSSON

SKOLA: FÄRSINGA LÄRCENTRUM, SJÖBO

Det sved när min bleka kropp föll i vattnet. Vattnet sved mot min hud, och kölden kramade min magra kropp. Jag stannade under vattnet en stund, bara för att du inte skulle se mig. Bara för att du inte skulle tro att jag var kvar. Genom det klara vattnet såg jag en vajande siluett av dig, dig som höll i flaskan. Flaskan full av helvete.

Nu kunde mina lungor inte hålla mig kvar under vattnet, kroppen kröp och tvingade mig uppåt. Jag försökte att hålla mig kvar under ytan, den där iskalla ytan. Nu gick det inte längre, jag simmade inte upp av mig själv, jag flöt upp. Flöt upp som en kork. När mitt huvud nådde ytan, grep du tag i mitt hår. Du lyfte upp mig ur vattnet. Hårbottnen stramade och sved mot skallens botten. Jag knep ihop munnen, för att inte låta dig höra mitt gälla skrik flöda ut ur min mun.

Du drog upp hela mig ur vattnet, slängde mig mot den kalla snön. Dina ögon var glasartade, meningen med din blick var nog att döda. Jag var så rädd, jag knep ihop munnen ”*du ska vara tyst, låt han inte höra dig*”. Du siktade med flaskan mot mitt huvud, jag skyddade det, höll huvudet mellan knäna. Skydda huvudet, låt han inte få se mig svag.

Det lät som om något inom mig gick sönder, då flaskan slog mot tinningen. Nu skrek jag. Jag skrek av smärta, jag skrek. Skrek för att jag lät dig få se mig svag, skrek för blodet som rann ner från högra tinningen. Nu var du nöjd, eller hur? Nu har du fått se mig falla. Du tar tag i mitt hår, igen. Du släpar bort mig till kanten av den lilla sjön. Du slår mig i magen, en, två, tre... fyra gånger. Jag skriker. Jag skriker ditt namn, varför kan du inte höra mig? Hör du mig, eller stänger du bara av hörseln för att få se mig lida? Jag känner plötsligt ett slags *mod* inom mig. Ett mod som säger ”*res dig upp, det blir din utväg*.” Så fort jag har fått *modet* reser jag mig upp, kastar en näve med snö på dig, jag siktar mot dina ögon. Mitt i prick. Snön träffar dina glasartade ögon fulla av hat. Du skakar av dig snön, och blir ännu argare.

Jag reser mig upp, så fort som kroppen bara hinner. Nu tar jag chansen. Jag springer bort från dig, blöt, kall och förtvivlad. Jag springer allt vad benen bär genom den mjuka puder snön. Du springer efter mig, du vill få tag i mig, slå mig och sparka mig.

Så varför tror du att jag springer. Jag hör mina egna hjärtslag. Bara mina. För varje slag av hjärtat pumpas mer blod upp till min hjärna. Blodcirkulation. Jag stannar plötsligt upp, som en hjort fångad av en strålkastare. Stilla står jag, jag kisar med ögonen för att få en glimt av vart du kan ha tagit vägen.

Tystnad.

Var tog du vägen?

Jag går genom snön med mina bara fötter, hör mina lungor fyllas med luft, släppa ut luft. Kroppen svider av kylan. Tystnad, bara vattnets svaga skvalpande hörs genom den tysta midvintern. Jag söker med oroliga ögon genom skymningen efter dig. Då får mitt öga plötsligt en vinst. I mörkret ser jag dig, du ligger på mage med ansiktet rakt ner i snön. Försiktigt känner jag på din rygg. Inga andetag. Jag vänder dig om, ser sedan flaskan. Flaskan du slog mig med. Den sitter i din mage. Jag tänker lämna dig ensam i mörkret.

Din arm ligger i vägen för *min* väg. Jag spakar undan din arm. Vägen är fri. Jag är fri. Låt detta vara ett minne blott.

På vägen hem känner jag på mitt ömma sår i tinningen. Jag kvider när jag stryker längs sårets öppning, rycker snabbt bort handen igen. Detta måste sys. Vägen hem är lång från den lilla sjön i midvintertid. Minnet av dig är långt, långt inom mig. Hatat räckte långt, även efter döden. Så nu har du väl fått det som du förtjänade, en kall och ensam död. Du ville få mig att hamna i samma öde, men jag överlistade din alkoholpåverkade hjärna. Där du slog mig, gör nu ont. Magen känns förvriden och tom. känslan man får efter världens svek, ett svek som inte går att glömma. Sveket och smärta.

Mina fötter svider som eld, en iskall eld. Mina minnen av dig vilar nu för evigt vid sjön, där du nu också vilar. Vilar – sover – dör i din ensamhet. Låt min sårbara själ få finnas bakom din näthinna för evigt.

# JAG SAKNAR ATT VARA BARN

FÖRFATTARE: LINDA PETTERSSON

ANSVARIG LÄRARE: ÅSE STÅHLBERG

SKOLA: BRANDBERGSSKOLAN, HUDDINGE

Jag saknar att vara barn. Att bara vara, leka med kompisar och äta nygräddade pannkakor en solig augustidag med så mycket glass så att det sprutar ut ur öronen. Jag saknar den tid då det inte spelade någon roll vem man var eller hur man såg ut. Då behövde man inte veta allt, behövde inte ta ansvar. Det hände aldrig något farligt, visst man trillade och slog sig ibland, men det var bara det. Jag vill inte vara vuxen. Vill inte vara tonåring för den delen heller. Det är jobbigt, jobbigt att vara i mitten. I mitten vet man aldrig vilken sida man ska stå på. Om man ska gå och gömma sig under täcket och krama sin nalle eller inte. Vet inte om det är för fegt eller inte. För alla är vi fega, även om vi inte visar det. Det är fegt att inte vara feg. Men man vet ändå inte om man kanske ska strunta i fegheten och ta sina grejer och bara dra. Fast det är ju klart, man vet ju inte vad som kan hända sen, efter att man gått sin väg. Man vet nog inte ens vart man är på väg. För det är jag rädd. Jag är rädd för att inte veta, och det jag inte vet är jag rädd för. Det kan göra det lättare ibland. Det som man inte pratar om, men det finns alltid där. Det som händer så lätt, men som man ångrar senare. För när man kommer tillbaka så kommer man ihåg. Man kommer ihåg att man inte vet vem man ska vara, hur man ska vara för att passa in. För vem är man? Det kan verka så enkelt för vissa, de bara vet. De vet vilka de är, och allt det där. De vet också att vi inte vet vilka vi är. Och sen, när man kommer ihåg allt igen, så dricker man mer för att glömma. Men allt kommer alltid tillbaka. Man dricker för att fly undan verkligheten, för det är verkligheten man inte vågar stå öga mot öga med. Det är verkligheten som är skrämmande, det är den vi vet allra minst om. Ändå så lever vi den varje dag. Men egentligen så visste man att det var fel. Att dricka för att fly, man visste ändå att det inte skulle bli bättre i längden. Så därför tänkte man, bara den här gången, sen slutar jag. Men var det någonsin så det slutade? Jag tror att vi alla vet svaret på den frågan. Vi vet alla att cirkeln var skapad. Frågan är bara om den någonsin kommer att brytas, bli en linje som sträcker sig långt, långt bort. En linje, som till skillnad från cirkeln faktiskt har ett slut. Och efter slutet på linjen? Vad händer då? Det vet man aldrig förrän man är där. Det är inte i cirkeln jag vill sluta, så mycket vet jag.



Linjen skrämmer mig, jag fruktar slutet. Men oändligheten skrämmer mig mer. Att fortsätta i cirkeln i all oändlighet, aldrig komma därifrån, dö i cirkeln, tyna bort. Folk kommer alltid att fastna i cirkeln. Många kommer även att ta sig därifrån. Men innan man kan bryta sig ur cirkeln så måste man inse att det är cirkeln man hamnat i.

Jag såg cirkeln nu. Så jag sänker långsamt glaset som är halvvägs från min mun och börjar min färd på linjen.

Det finns mycket här i världen som vi inte vet. Det finns mycket här i världen som skrämmer oss. Det fina i det hela är att vi faktiskt inte kan göra någonting åt det. Vi kan inte bestämma att vi inte ska bli äldre. Vi kan inte bestämma hur verkligheten ska se ut. Vad vi däremot kan bestämma är vilka vi är. Det finns inget som säger att just du ska vara på ett visst sätt. Det finns inget som bestämmer hur du ska se på verkligheten, var du hittar de fina sakerna i världen. Men de finns alltid där. De vackra sakerna finns, jag lovar, du måste bara öppna dina ögon och se på dem.





# OM JAG HÅLLER ANDAN TILLRÄCKLIGT LÄNGE

FÖRSTAPRIS I GYMNASIET

FÖRFATTARE: AGNES SVENSSON LINDGREN

ANSVARIG LÄRARE: ULF TJÄDER

SKOLA: KÄRRTORPS GYMNASIUM, STOCKHOLM

Jag låg i sängen och låtsades att jag inte fanns. Om jag höll andan tillräckligt länge kanske det skulle fungera. Om jag önskade tillräckligt mycket, skulle mitt hjärta kanske sluta slå och mina lungor sluta kämpa efter syre. Huden under mitt urtvättade nattlinne var knottrig av kyla men jag vågade inte gå och stänga fönstret. Vågade inte röra mig. Vågade inte andas. Min sovrumsdörr stod som vanligt på glänt och som vanligt hörde jag klirret av flaskorna utifrån köket och de upprörda rösterna. En ljus röst och en mörk röst. En mjuk och len hand och en hård och sträv. En människa som jag älskade så det gjorde ont och en som jag hatade ännu hårdare än vad jag älskade den första.

Jag försökte tänka på annat. Försökte tränga bort alla ljud och lukter. Jag hatade den där känslan, som om ett arg litet djur låg på lur inuti mig och gnagde på min magsäck och mitt hjärta. Det lilla arga djuret hade knivar som det skar sår med på min insida. Det slutade aldrig blöda.

Jag försökte tänka på min fröken. Vad hade vi lärt oss idag? Vi hade haft matte. Vi lärde oss hur man kan skriva om ett tal är större eller mindre än ett annat tal med hjälp av en liten symbol som såg ut som ett V fast det hade trillat omkull. Fröken försökte få oss att förstå genom att visa en krokodilmun som var öppen. Det tal som krokodilen var på väg att äta upp var det större talet. Det förstod jag eftersom jag vet att krokodiler är hungriga djur. Jag undrade bara om krokodiler verkligen tror att en nia skulle göra dem mer mätta än en tvåa? Jag trodde inte på att krokodiler tycker att siffror smakar gott, jag trodde att de gillade zebbor och antiloper mycket mer än siffror.

Plötsligt kom jag på mig själv med att andas, för en stund hade jag glömt bort att önska att jag inte fanns. Det lilla arga djuret gnagde så det gjorde ont i hela mig och jag kved till och gömde mig under täcket som luktade unket. Det var då jag hörde det första slaget. Ljudet av den hårda sträva handen som träffade den mjuka lena huden. Ljudet lät dämpat men samtidigt skar det i mina

öron. Det kom ett till, hårdare. Högre. Och sen ett annat slags ljud, det måste ha träffat någon benigare kroppsdel. Sen snyftningar och jämmer. Sen fler slag och något annat, sparkar kanske. Mamma som kippade efter luft. Min fina, snälla, vackra, bästa mamma som nästan inte kunde andas ute i köket. Jag önskade att hon och jag kunde byta. Önskade att jag kunde ge henne allt syre, alla snälla ögon, alla varma kramar och alla fina ord i världen. Och att jag kunde ta bort all sprit, all skäggstubb, alla arga skrik och gubbar.

Jag både hoppades och inte hoppades att ikväll skulle bli en sån där kväll. Om det blev en sån där kväll skulle han låta henne vara och inte göra henne lika illa. Han skulle göra mig illa istället. Jag skulle hellre vilja att han gjorde mig illa och lät henne vara även om jag hellre önskade att jag vore död än att han kom in i mitt sovrum ikväll.

För jag ville inte höra hans grova och äckliga ord, ville inte höra hans tunga rossliga andetag i mitt öra. Ville inte känna hans stinkande spritandedräkt. Ville inte ha rivsår efter hans skäggstubb på min hals. Det arga lilla djuret ville inte heller, det bet och rev i mig så att det kändes som om hela jag snart skulle ätas upp inifrån och bli ett ihåligt skal.

Det hade blivit tyst i köket, det enda som hördes var diskmaskinen som stod och brummade. Brum, brum, surr, surr, brum, brum lät det. Det var ett bra ljud, det var varken snällt eller farligt, det bara brummade och surrade. Det arga lilla djuret lugnade sig lite. Jag tänkte på krokodiler och siffror.

Jag hade nästan somnat när jag ryckte till av att dörren öppnades till mitt rum. Jag knep ihop ögonen hårt och försökte ligga helt stilla. Hörde stegen som kom närmare och närmare min säng. Jag kved till av rädsla och obehag när jag kände handen som strök över mitt hår. Låtsades och önskade så mycket jag kunde. Nu fanns jag nästan inte längre.

”Älskling, vakna”, sa en röst och jag kände hur det lilla arga djuret blev alldeles mjukt och varmt när jag insåg att det var mamma som pratade med mig. ”Du måste packa dina saker, nu, fort. Taxin kommer om fem minuter”.

# MANNENS BÄSTA VÄN

ANDRAPRIS I GYMNASIET

FÖRFATTARE: ANTON SVENUNGSSON

ANSVARIG LÄRARE: ANDERS BLOMDAHL

SKOLA: HULEBÄCKSGYMNASIET, HÄRRYDA

Grusvägen som ringlar sig upp bland träden i det lilla bostadsområdet utanför Stockholm ser ut som den alltid gjort. Den gamla ytterdörren till det stora gula huset ser också ut som den alltid gjort. Dörrmatten, skostället och det svart-vit rutiga golvet i hallen är på sin plats, precis som vanligt. Inne i vardagsrummet lyser en stor lampa upp den lika massiva träbyrån som står ordentligt inskjuten i hörnet intill den öppna spisen. Ovanpå på står den välputsade detaljen eller ”Mannens bästa vän” som pappa brukade säga.

Lukas har bott i det stora gula trähuset i snart tre år. Men bara med sin pappa. Dom flyttade dit när Lukas fyllde tio för att pappa hade fått ett nytt jobb. Ett jobb som skulle göra dom lyckliga, eller som pappa skulle uttrycka det ”möjlighet till att göra det vi tycker om”. Men i själva verket trodde Lukas att det var för att lämna sorgen från mamma när hon gick bort i bröstcancer för fem år sedan. Det var motvilligt som Lukas lämnade den trygga gatan hemma i Jönköping. Gatan där hans bästa kompis bodde, där han gått dom första stegen, cyklat sin första meter och skrapat upp sina knän på den stora grusplanen bakom huset. Nu, tre år senare fanns inte tryggheten, inte som förr i alla fall. Det var bara hos pappa som han kände sig osårbar och lugn. Den nya skolan var för stor, och Lukas var för liten. Dom nya klasskompisarna var för tuffa och Lukas för töntig. Proven var för svåra och Lukas för dum.

Men väl hemma innanför den stora trädörren kunde Lukas vara sig själv, han kunde inte längre hålla mot all sorg som tyngde ner hans axlar. Det var vid den öppna spisen som han kunde krama om sin pappa och låta tårarna rinna, en efter en, ner för hans rosiga kinder. Det var här som han kunde känna sin pappas djupa hjärtslag och den varma handen över ryggen.

En mörk morgon dras den slitna rullgardinen upp av pappa. Ögonen ville inte öppna sig, Lukas ville inte känna den kalla strömmen av rädsla för det otrygga strömma genom magen. Men han ville inte göra pappa orolig och svalde sorgen. Placerade försiktigt ena foten mot det kalla parkettgolvet och sträckte sig efter morgonrocken. Försökte tränga bort tankarna som skulle få hans näsa att rinna och göra ögonen röda. Men det gick inte, med

snabba steg passerade han det upplysta akvariet med karpfiskarna som ovetande simmade runt som alltid. Snabbt in på toa där en tår följde hans runda kind för att sedan samla kraft för att träffa det varma klinkergolvet med ett eko, ett eko som fanns kvar i hans huvud under hela dagen.

Idag var klasskompisarna ännu tuffare, idag var han ännu töntigare. Matematikprovet innan lunch var ännu svårare än vanligt och korridorerna som pryddes av rött tegel och klassfoton från tidigare årskullar ännu djupare och mörkare. Men Lukas visste att allt skulle lösa sig bara han kom innanför väggarna i det gula trähuset, klumpen som hängde som fastknuten i hans halsgrop skulle knytas upp och kramen av pappa skulle kännas bättre än någonsin, den varma handen skulle suga ut all oro som fanns inom hans lilla kropp. Pappa skulle ge kraft för att orka en dag till, bara en dag. När skolan slutat gick Lukas hem så fort det bara gick, måste hålla ut det allra sista för att sedan inte behöva hålla inne tårarna som var på väg ut, det tryckte ända nedifrån magen men han lyckades hålla mot.

Men grusvägen som slingrade sig upp längs träden var sig inte lik. Ytterdörren var inte längre vägen till trygghet. En kall sten placerades i hans mage när han tryckte ner det röd eloxerade handtaget som i vanliga fall välkomnade honom in, men som idag stängde ute Lukas. Han drog upp dragkedjan på Nike ryggsäcken som han fått av sin mamma när han fyllde sju, han skulle alltid ha den, för evigt, som ett minne. Längst ner i botten under engelska böckerna och allt ludd låg nyckeln som han nästan aldrig använt då pappa brukade gå tidigare från jobbet för att kunna vara hemma och krama om Lukas när han kom hem. Låset vreds runt med kraft och handtaget trycket ner, med ett svagt knarr som alltid funnits där svängdes dörren upp och Lukas lyssnade efter pappa, men det var bara pumpen från akvariet som kunde urskiljas. Lukas böjde sig ned och blodet forsade ner i huvudet. Värmen spred sig i hela kroppen då den första rosetten knöts upp. Stannade upp och lyssnade, oron spred sig, andra rosetten knöts lätt upp och han placerade skorna intill pappas svarta skinnskor. Inne i vardagsrummet hittade han pappa tillsammans med detaljen uppe på byrån som inte längre stod kvar. Den låg nu öppnad bredvid pappas trygga kropp, som inte längre var trygg.

Lukas satte sig på knä bredvid pappa, hans ögon var röda, hans händer var blåslagna och skjortan uppriven. Han tog tag i pappas stora runda axlar och skakade honom. Ett svagt ljud kunde urskiljas från den uppsvullna munnen. Pappas ögonlock orkade inte kämpa mot mer, en tår trycktes försiktigt fram och som rullade ner mellan dom svarta skäggråna när hans trygga ögon försvann.

Bredvid flaskan låg den medicin som pappa fått för att kunna sova på nätterna efter att mamma dog.

Lukas kinder blev alldeles fuktiga, men inte av tårar, utan av svett. Han tog upp den tomma flaskan och kastade den genom den stora fönsterrutan ut mot altanen.

”Mannens bästa vän”, orden ekade i Lukas huvud när hans knän vek sig och magen vändes ut och in.



# DEN RÖDA JACKAN

TREDJEPRIS I GYMNASIET

FÖRFATTARE: ERIKA LÖNNQVIST

ANSVARIG LÄRARE: MAI-LOUISE ALM

SKOLA: FURULUNDSSKOLAN, SÖLVESBORG

En isande kyla vilade över det annars så varma lilla gula huset på toppen av kullen. Inga lampor sken upp i mörkret och inte ett ljud kom från andra sidan dörren. Huset stod dött och öde, bilen var sedan länge borta från uppfarten. Det enda som vittnade om att huset verkligen var bebott var den knallröda jackan som låg slängd över staket vid sidan av omkullvälta matkassar som nu sakta löstes upp av de små sjöar som nattens storm för med sig. Än hängde regnet i luften men i just det ögonblicket när de till bristningsgränsen fulla kassarna fallit till marken hade hotet om att himlen skulle öppna sig varit obetydligt. Det enda utav betydelse var bortom all räddning.

Solen steg röd bortom de höga tallarna och bevitnade stumt den mänskliga faktorns tekniska under och felsteg som tillsammans skapat förödelse bortom vad en så skär i hyn människa någonsin var menad att klara av. Nattens missöde vilade som en mörk slöja över morgonens annars så välkomnande ljus och värme. Allt var stilla, inget rörde sig. Inga horn av frustration ljöd och det enformiga ta-dam-ta-dam-ta-dam som var menad att stiga från järnvägsrälsen ekade stumt i det lilla gula huset. Blåljusen höll världen på sin kant.

Polismästarens tunga steg ekade i den daggfyllda skogsdungen vars unga löv skimrade från blått till grönt med ett stänk av rött. Den gamle, putmagade mannen undvek medvetet att se ner åt rälsen. Stammande lämnade orden honom och den illusion av lögner som byggs upp sedan morgonkvisten krasar brutalt samman och lämnar den fortfarande pyjamasklädda mannen och kvinna från det lilla gula huset åt världens grymhet.

Mamma drar ansträngt fingrar genom det röda hårsvallet medan pappa försiktigt hjälper henne över tröskeln in i köket i vårt lilla gula hus. Hennes blå ögon är rödsvullna av de tårar hon så hejdlöst fällt i bilen på väg hem. Jag vänder blicken mot pappas alltid så lugna och trygga ansikte men möts bara av en plågad mask av vad som en gång varit min alltid så stolte far. Hans starka han vilar kvar på mammas sköra axel.

Jag vill så gärna ta steget fram. Lägga armarna om mamma och

torka hennes tårar. Försäkra pappa om att allt är som det ska och tröstande låta fingrarna glida genom Dannys röda lockar. Men jag står kvar, förstenad av vad jag ser framför mig. Aldrig trodde jag att det skulle sluta så här ? Jag känner hur tårarna sakta finner sig väg nerför mina kinder när den röda jackan hängs över ryggstödet på stolen som från och med detta ögonblick står utan fyllnad. Den idyll som alltid vilat över vårt lilla gula hus är splittrad, det illusion av perfektion som vi byggt upp borta för att aldrig mer återvända.

Jag vill skrika rakt ut, slå och sparka? till vilken nytta? Det finns inget jag kan göra nu för att ändra det som redan skett. Ingen kan förändra det som nått sin slut.

Dannys ögon vilar på mig där jag står bakom den röda jackan. Blanka av tårar frågar de varför? Oförstående ser jag tillbaka på honom, utan den minsta aning vilket svar min bror söker.

Jag vänder bort blicken och omedvetet rörs sig mina händer sökande efter min kropp. Den vaga doften av rusdrycken jag inte kunnat neka hänger kvar i luften runt mig. Kläderna klistrar envist fast mot min hud och jag ser skrämt hur den vita skjorta jag burit kvällen innan är lika röd som blod.

Jag skriker rakt ut, men ingen hör mig? ingen ser mig? På stolen hänger den röda tygjackan kvar, ty jag behöver den inte längre?

# HATADE, ÄLSKADE MAMMA

FÖRFATTARE: AMANDA BRINKENIUS

ANSVARIG LÄRARE: STINA LINDÉN

SKOLA: HÄSSLEHOLMS TEKNISKA SKOLA, HÄSSLEHOLM

Jag önskar ibland att jag aldrig funnits.

Visste du det mamma?

Jag önskar ibland att jag förblivit ett avtryck i ditt förflutna.

Fast mest önskar jag att ni aldrig velat ha mig. Det finns så mycket jag skulle vilja säga till dig, om jag hade kunnat. Om inte orden hade varit så stora och jag så liten. Finns så mycket du borde veta. Så mycket jag tänkt på under alla dessa år som bara passerat förbi oss. Jag har inte sett dig sen jag var 13. Det är snart fyra år sedan. Det kanske känns som en evighet för vissa, men inte för mig. I mitt minne är du fortfarande här, lika vacker som du en gång var. Ditt hår lika blont och glänsande i solen, smilgroparna lika synliga och ögonen lika skinande av lycka. En gång fanns allt det där, vi fanns. Vi var lyckliga, vi var perfekta.

*En gång var vi starka.*

Det känns som om jag borde vetat. Jag borde sett något, eller känt något. Men världen är osynlig för den som är blind. Jag såg inte för jag ville inte se. Det fanns inga skuggor, vi märkte inte mörkret som sakta kröp sig in på oss. Inte förrän det var försent och vi blev slagna till marken. Det kom så plötsligt, det fanns inga förvarningar. Ingenting. Du var alltid bra på att luras, men aldrig trodde jag att det skulle gå så långt. Det var en lek. Ett grymt spel med resten av världen som dina pjäser. Jag förstår det först nu. Du trivdes där, i din egen lilla värld. Vi fanns inte. Vi var små dammkorn i din trasiga fantasi. Universums kant var den blå sänghimlen över fristaden du byggt. Små, runda piller var planeterna som kretsade kring ditt huvud. Ibland låste du in dig i flera timmar. Då fick jag inte leka i den långa korridoren utanför ert sovrum. *Mamma sover, du måste vara tyst.* Jag kommer ihåg att jag smög in en gång ändå, fast jag inte fick. Jag stod och tittade på dig när du satt framför spegeln vid toalettbordet och svepte glas efter glas med genomskinlig dryck. Då var jag 7 år. Jag försökte faktiskt. Under flera år försökte jag få dig att sluta mamma. Sätta ner glaset och gå därifrån. Men du vägrade att lyssna. Du ville inte höra. Du målade den här bilden. Du målade oss, en familj mitt i livet, utan varken mening eller mål. Ett groteskt leende bland spritångor. Suddiga minnen av förstörda barnkalas,

en trasig prinsessklänning av tyll. Rött vin på en vit bomullsduk, som spred sig likt en blodfläck i snö. Halva min barndom är som ett gammalt hackigt kassetband, med repor som aldrig går bort.

Reporna finns fortfarande, men inte längre på ett dammigt band i mitt minnes utkant utan på mina bleka armar och i mitt hjärta. Jag har ännu ärr, långa vita band som snirklar sig fram över armen, som silvertrådar under huden. Mitt hjärta klarade inte mer, mitt hjärta blev sjukt. Något brast inom mig. Det enda jag hade kontroll över var smärtan jag kunde orsaka mig själv. Jag hade ingen kontroll över den inre, över den smärta du orsakat i min själ. Själen brann mamma, som om du matat den med bensin för att sedan tända på och med ett leende se på när jag vred mig i plågor. Vad hade jag någonsin gjort dig? Jag hade aldrig önskat att bli född.

Du var sjuk mamma. Det var det de sa, läkarna och psykologerna. På något sätt var det en tröst för mig, att mamma var sjuk. Det fanns helt plötsligt en förklaring, något jag kunde dela med andra. Om någon frågade varför mamma inte hämtade mig efter skolan eller varför du missade min student. En sjukdom kan man inte hjälpa.

Fast det kunde du ju. Det här valde du. Det är det som gör mest ont, förstår du inte det? Du valde en flaska framför din dotter. Du valde bort mig. Det är det som är skillnaden mellan att göra abort och att göra sig av med ett barn man redan har. Du ville inte ha mig längre. Inte ett ofött barn du aldrig träffat, utan din egen dotter, någon du kanske älskat under flera år.

Jag stod framför dig med allt jag kunde ge dig, och du valde att gå. Det förlåter jag dig aldrig för. Jag kände mig så liten i det ögonblicket. Som om jag var 5 år igen och ropade på mamma när jag skrapade upp knät på asfalten. Men du kom aldrig och tröstade mig. Jag såg dörren slå igen bakom dig när du lämnade oss, jag hörde ekot i trapphuset när du rusade ut, steg för steg. Allting försvann, jag kände det tydligt. Allt som fanns kvar var ett gapande hål. Hålet var du, hålet var din rygg när den vändes mot mig. De rytmiska stegen i trappan var hjärtat som slog och slog för att sedan stanna, stapplandes framåt i en tyst önskan om att höras. *Se mig! Se mig då för helvete!* Älska mig! Bara en enda gång.

Bara så jag vet hur det känns att bli älskad av sin mor. Jag hatade dig då. Jag hatade vad du hade gjort, inte bara mot dig själv, utan också mot oss, mot mig och pappa. Du har ingen aning om hur mycket han saknade dig. Jag tror du krossade hans hjärta när du stack. Han älskade alltid dig, till och med när du druckit så mycket att du låg avsvimmad på det vita kakelgolvet i dina egna spyor. Under ljuset från lysrören i taket på toan var du mycket värre än vanligt. Där blev du plötsligt ett monster för mig. Jag väntade mig halvt om halvt att det skulle växa antenner ur ditt

huvud, men du var ändå bara du. När jag såg pappas tårfyllda, blå ögon så fulla av smärta, smärta som du orsakat så hatade jag dig. Jag frågade honom en gång, varför han stannade. *Jag älskar henne*. Det var så enkelt för honom. Varför var det inte det för dig?

*Hatade.*

*Hatade.*

*Älskade.*

Jag älskade dig också. Du gav mig mitt liv, hur skulle jag inte kunnat göra det? Du var en dålig mamma, men du ville ha mig. I alla fall vid någon tidpunkt, och det kommer jag vara dig för evigt tacksam. Jag kommer aldrig förlåta dig. Men jag älskar dig. Om det finns något jag önskar så är det att få se dig igen, bara en enda gång.

Bara för att säga att jag älskar dig. Det är något speciellt med att vara sjuk i hjärtat mamma. Det är som om varje hjärtslag är tusen gånger starkare. Man väntar hela tiden på nästa. Det spelar ingen roll hur lång tid som går, man väntar ändå. Om det så skulle ta ett år, två, en evighet. Jag väntar fortfarande.

# EN FARS FÖRTVIVLAN

FÖRFATTARE: REBECCA FORSMAN

ANSVARIG LÄRARE: ANDERS BLOMDAHL

SKOLA: HULEBÄCKSGYMNASIET, HÄRRYDA

Varenda litet veck, varenda liten rynka på mitt föråldrade ansikte har sin livshistoria. Jag lever på min anonymitet bland ångestladdande betongväggar.

Det känns som om kriget har hållit på i år och dar. Vinden smeker som ett penseldrag över de tappra människornas sammanbitna ansiktsdrag. De marscherar, villiga att ta sina straff. Termometrarna på husväggarna svettas, när de får se människor ta sina sista andetag. Mitt cigarettpaket är nästan tomt. Jag röker en cigarett för varje människa jag har riktat min pistol på och darrande avfyrat ett skott. Jag röker min cigarett omsorgsfullt och noggrant. Blickar långt in i glöden, drar varsamt in långa bloss och tänker på ingenting. Det finns ett stadium i livet som de flesta soldater passerar, då ingenting gör ont längre, allt bra existerar. På torget leker ett par ovetande småpojkar. De leker soldater, okunniga om vilka minnen som döljs i kullerstenarna. Torget är inte mer än ett andningshål för mig, där jag kan avnjuta min whiskey ostört. Det ger mig sinnesfrid för en minut i min olidliga vardag.

Jag kan komma på mig själv med att jag inte kan komma ihåg hur din sammetslena hud känns. Hur lycklig jag var första gången du sa pappa till mig. Det gör så ont att veta att du snart är en kvinna. Jag skulle helst vilja göra så att du inte har någon ålder alls, att du är tidlös med evig ungdom som bara skyldockor förunnat sig med. Sagorna jag läste för dig om kvällarna, om prinsessor och soldater. Du kramade alltid om min hand och skrattade lyckligt med din taktlösa oskuld. Över gatorna flyter ett hett dallrande dis och dörrvakterna står stadigt utanför varje port. Men vad vaktar de egentligen? Ingenting behöver vaktas, kriget tar ändå allting till slut. Jag har sett så mycket död att jag endast kan släppa tankarna när alkoholen har gjort sin verkan inom mig. I min värld är döden numera en anonym dörrknackare som kommer och hämtar alla oskyldiga offer, som om de vunnit en enkelbiljett raka vägen till helvetet.

Det var en kvinna som frågade mig för ett tag sen om kriget någonsin skulle ta slut, hon var så lik din mamma min kära dotter, så jag som inte kan någonting nickade med den okunniges övertygelse. Kvinnan hade ett vilset leende på läpparna och hennes

ungdom tycktes vara på väg att rinna bort genom sanden. Jag ville så gärna prova mina läppar mot hennes, för att se om de stämde överens, så som de gjorde med mig och din mammas läppar. Jag ville så gärna övertyga denna kvinna om att de finns hopp kvar, men jag tror att mina rödsprängda ögon och spritandedräkt vilseledde henne och hon såg på mig utan att egentligen se mig. Att ett simpelt krig kan förändra en människas liv så brutalt, ett liv som nu bara levs i anonymitet och alkohol. Jag har inte träffat dig min kära dotter på fem år. Jag känner dig inte längre. Jag kan bara tänka mig att du är vacker som en gryning och att du kommer hitta dig en karl som älskar dig lika högt som jag gör. Vi kanske inte ses, men om vi gör det så blir det som främlingar som en gång levde under samma tak. Det finns inga prinsessor eller soldater mer, nu kan vi sluta leka det. Vi är bara en far och en dotter som en gång hade ett liv tillsammans. Kommer du ihåg vad din mamma sa? ”Det är värt att leva även när alla hjältar är döda, för du lever ju kvar.”

Allt jag vill är att bara se ditt ansikte, när dina små fylliga körsbärsformade läppar uttalar ordet pappa.

# SKRIKER AV FÖRTVIVLAN

FÖRFATTARE: MARTINA WEILAND

ANSVARIG LÄRARE: JOHANNA ROSÉN

SKOLA: VISKASTRANDSGYMNASIET, BORÅS

Mina kinder bränner. Jag bryr mig inte om jag gråter frätande syra. Jag bryr mig inte om att jag sitter insjunken i en obekvämlig fåtölj utanför rum 24 på akutmottagningen. Jag bryr mig inte ens om de vita, nästan gula, nakna väggarna och den äckliga sjukhusdoften som omringar mig. Jag hatar egentligen sjukhus, men just för stunden bryr jag mig inte. Det enda som går på repetition i min hjärna är – låt hon klara sig, låt hon klara sig, jag vill inte bli lämnad, inte en gång till.

Jag vet hur det känns att bli ensam kvar. Jag var 16 år när bröstcancern tog min mamma efter ett år med strålbehandlingar, tårar, skratt och framtidsdrömmar. Min mamma var världens bästa mamma. Vi gjorde allt tillsammans! Jag hade bara henne, min pappa drog innan jag tog mina första andetag. Efter hennes bortgång var min kropp ekande tom, jag var säker på att min mamma tog med sig min själ. Min vardag slukades ner i ett svart hål och det var drogerna som höll mig vid liv. Tills jag en dag när vindarna blåste som kraftigast och regnet piskade hårt mot den bara marken, som jag förstod att jag behövde hjälp. Jag satt på en parkbänk i en folktom stad och grät ut mina känslor, som jag hade försökt förtränga med droger och sprit. Jag var otroligt korkad, drogerna och spriten gjorde mig sämre. Men jag insåg inte det. Jag var blind, för ett kort tag. Plötsligt kände jag en varm hjälpande hand mot mina tunga axlar. Där stod hon. Ängeln, som en dag blev min. Den stormiga höstdagen blev plötsligt värmande sommar och jag var lättad.

Åren gick och jag blev kvitt med mitt missbruk. Jag var lycklig och levde varje minut för mig och min mamma.

En lång smal man i vit rock klappade mig försiktigt på axeln. Jag måste ha somnat, för helt plötsligt befann jag mig i samma nakna korridor med brännande kinder. Hon kommer klara sig, men hon får tillbringa resten av sitt liv i en rullstol. Oron pyser ut ur öronen på mig. Trycket som vilade över mitt bröst lättade, men jag kunde fortfarande inte begripa att hon hade blivit påkörd av en sån som jag en gång var – missbrukare. Jag kan inte begripa, mitt huvud är tomt och tårarna börjar forsa igen. Julia, min ängel är det enda jag har här i livet. Det gör ingenting



om hon blir rullstolsbunden, jag kommer älska henne lika mycket ändå. Men jag ställer mig frågan – Varför? Varför just henne, som hjälpte mig tillbaka till ljuset igen?

Mannen i den vita rocken la armen om mina axlar och föste upp mig ur stolen. Vi gick tysta tillsammans genom den nakna korridoren och de dramatiska timmarna bleknade för varje steg. Jag vaknade med ett ryck och reste mig hastigt upp och kastade den gula sjukhusfilten på golvet. Svetten rann ifrån mina tinningar medan jag scannade av rummet i ett enda ögonblick. Jag befann mig i verkligheten! Inte i drömmen som kändes så verklig.

Några timmar senare efter mitt hastiga uppvaknande befann jag mig inne hos min Julia. Slangarna gjorde så att jag inte kände igen henne och jag blev orolig för en kort stund. Jag tvekade om hon verkligen skulle klara sig. Min tillit till män i vita rockar är inte stor sen min mamma dog. Jag tog några steg närmare henne. Min arm råkade snudda hennes. Hon öppnade ögonen långsamt. Hon log och jag log. Det kalla rummet med tickande ljud och slangar kors och tvärs förvandlades till kvittrande sommaräng full av blomster.

# MIN SPETSADE VÄN

FÖRFATTARE: MARIA ISAKSSON

ANSVARIG LÄRARE: RAIJA LANAS

SKOLA: ÖSTERPORTGYMNASIET, YSTAD

Sminkad, uppklädd och håret plattat. Jag är redo att ge mig ut. Det börjar bli en rutin att göra sig iordning inför fest. Jag kan det utan och innantill. Jag vet vad som kommer att hända ikväll, det händer varje helg.

Vi är några tjejkompisar som brukar gå ut tillsammans. Fia, Sara, Beatrice och jag. Vi tycker det är kul, alla av olika anledningar. Beatrice och jag tycker mest om att dansa och ha kul på discot. Fia är mest ute för att träffa någon ny kille för kvällen. Men sen finns en annan typ också, en sådan som Sara är som vanligtvis är en snäll och omtänksam person som förvandlas till ett odrägligt monster när hon håller i sig alla typer av högprocentig dricka. Jag blir förvirrad varje gång jag tänker på denna människa. Vem är hon egentligen och vad ska jag göra med henne? Ingen fest utan förfest. Man kommer lite i stämning det är roligt och stämningen ligger på topp. Glasen och flaskorna åker såklart fram vare sig de kommer från ens föräldrar som köpt ut åt en på systemet eller om det kommer från en langare under bron, spriten har ändå samma värde för alla på festen. Alla dricker, ingen vill vara nykter ensam. Vi alla håller i oss, några mer än andra. Man kan redan nu se hur kvällen kommer att urarta, i stillhet eller kaos. Den här kvällen kommer att bli kaos. Det står en full absolut vodka mitt på bordet. Den kommer vara slut vid denna förfest, jag lovar. Alla kommer dricka av den. Jag har inget emot att dricka, det är kul. Det är effekten av alkoholen som man är ute efter, den som inte alla klarar av. Sara är den som inte klarar av det men dricker ändå. Hon blir en belastning.

Vi drar vidare, ut i taxin och på väg mot ett disco. Den här kvällen börjar Sara klaga under slutet av taxiresan att vi måste stanna för hon måste kräkas. Vi hejdar henne och berättar att det kommer kosta oss skjortan om hon spy i taxin, det går alltså inte. Men Sara klarar hela resan tack vara att jag och Fia försöker få henne att komma på andra tankar som får henne att må lite bättre. Denna gång blev vi inte stoppade av vakterna för att några av oss var för fulla. Vi allihop lyckas ta oss in på discot, som är ett mål för kvällen.

Inne på discot är det fullt ös. Folk överallt och det är schysst

musik som dunkar oss till glädje. Vi dansar lite på dansgolvet. Såklart hittar Fia en snygg kille som hon börjar dansa med och som säkert kommer vara efter henne resten av kvällen. Kul för henne men inte för oss andra som måste rycka in och rädda henne sen när hon inte vill ha honom längre. Vi sätter oss ett tag i baren och tar lite att dricka. Det brukar alltid vara något nytt som verkar spännande och även fast det känns som man blir rånad varje gång man beställer något att dricka så betalar man lika glatt ändå, man vill trots allt ha det här och nu, även om man vet att man ångrar sig sen när man öppnar plånboken dagen efter och undrar var alla pengar tagit vägen. Vi alla sitter tillsammans vid baren, även Sara som går "all in" och alltid vill testa på något extra starkt. Det är helt naturligt för henne att försöka nå den extrema fyllan varje helg. Vi rör oss runt baren ett tag och träffar några roliga människor som vi sedan går till dansgolvet med för att dansa lite. Roligt är det enda till vi ska hem. Sara har inte bestämt någon skjuts hem så hon måste åka med mig hem och sova.

När hon vaknar på morgonen börjar frågorna om vad hon gjorde igår kväll. Jag berättar allt för henne, men hon verkar mest förvånad över att hon klarat sig så bra genom kvällen. Man kan undra hur hon orkar, men jag har kommit på varför. För det är en sådan som jag som springer runt med henne resten av kvällen. Jag hjälper henne när hon trillar, hjälper henne att snacka sig ur trassliga situationer, hjälper henne att hålla håret när hon kräks och jag hjälper henne när hon behöver tröstas eller ringa efter föräldrarna som måste komma och hämta henne. Det är en skam för mig varje gång jag lämnar över min vanligtvis goda vän till hennes föräldrar. Saras föräldrar brukar säga till mig att det var snällt att jag ringde dem, men ibland blir de arga på mig och säger till mig att jag borde ha mer koll på Sara när hon är så påverkad och se till så att hon inte dricker mer. Är det verkligen mitt ansvar att ta hand om henne som inte kan ta hand om sig själv. Är hon en äkta vän tycker jag att hon borde bete sig som en också och inte bara bry som om sig själv och skylla på att det var alkoholens fel. Det håller inte att skylla på en dryck. Det gör det inte. Inte den här gången också.

# ETT VILSET, LITET BARN

FÖRFATTARE: EMELIE ODEBÄCK

ANSVARIG LÄRARE: MARIA FRENSBORG

SKOLA: LUNDELLSKA SKOLAN, UPPSALA

Hon kunde knappt definiera vilka röster som tillhörde hennes vänners, men när hon snart slog upp sina ögon kunde hon se suddiga gestalter framför sig. Hennes hjärta slog hårt innanför hennes bröst, och hela hennes kropp ville fly från det tillstånd som hon befann sig i. Hennes huvud värkte och hon kunde känna hur illamåendet sköljde över henne. Det var som att hon befann sig i en bubbla. En bubbla som kändes så osäker, men där hon ändå kände sig som tryggast. Rösterna omkring henne blev allt starkare, och snart kunde hon känna hur en stel hand tog tag i hennes egen och ryckte upp henne. De pratade med henne, ropade och försökte få respons. Tillslut orkade hon titta sig omkring med vidöppna ögon.

- Vakna nu, Amanda! Vi ska dra vidare, skrek hennes kompis i örat på henne.

Hon ruskade häftigt på henne och klappade till henne på kinden. Hårt. Smärtan från hennes häftiga slag fick Amanda att vakna till. Hon ställde sig upp, marken under henne var ostadig och den gungade som om det vore jordbävning.

- Var är jag? Stammade hon.

- Vi är i stan nu, men vi skall dra vidare till Tobias, sa en av hennes kompisar, samma person som hade ryckt upp henne från där hon legat. Kom nu! Vi ska till bussen!

Amandas kompis höll ett stadigt grepp kring Amanda, och började gå. Hon kunde känna hur hon nickade till flera gånger, och hur hennes kompis tappade henne, så att hennes kropp drogs ner mot marken av dragningskraften och hur hennes huvud slogs mot den hårda asfalten. Hennes kropp stred emot att ställa sig upp igen.

Det var en fredagskväll, klockan tio på kvällen, tre minuter över om man skall vara exakt, och vännerna hade lovat att inte dricka sig fulla. Bara lite så att man blir glad hade de sagt, inte alls mycket. Ändå så hade de gjort det. Druckit sig så fulla att de knappt kunde gå. Så att de knappt kunde tänka eller handla normalt. Ändå hade de satt sig i den situation de inte skulle hamna i. Amanda hade lovat sig själv att vara nykter den här kvällen. Hon visste vilka konsekvenser som det skulle innebära, ändå gjorde hon det igen. Hon tänkte samma sak varje helg, handlade tvärtom. I hopp om att fylla igen det där hålet, det där tomma och mörka som gapade

inom henne. Det som hon skämdes för.

Snart satt de alla på en buss. En buss som var full av glada och onyktra människor, full av skratt och skrik, gråt och bråk. En buss som luktade gamla säten och spya. Amandas huvud kändes tungt, hela hennes kropp värkte och skrek, hennes hjärta bultade snart ut ur bröstet på henne, och ögonlocken var tyngre än bly. Hennes läppar var torra och spruckna. Hon ville ha vatten. Var fanns vatten? Hon tittade på sina vänner som satt och skrattade åt en man som sjöng en fånig fyllevisa. Hur kunde de skratta? Vad var det som var kul? Bredvid honom låg en avsvimmad kille i Amandas egen ålder. Han hade ett plågat ansiktsuttryck. Amanda studerade honom med trötta ögon. Hade han också druckit lika mycket som henne, ville han också fly iväg från verkligheten, sluta sig inåt, där inget fanns som störde? Gjorde han det genom att blunda? Amanda slöt sina ögon hon också och kunde känna hur det rev inom henne. Hur ånger och rädsla sakta kröp fram i hennes inre. Amandas vänner satt lite längre bort och pratade med några killar. De skrattade och gjorde lätta beröringar på varandra för att visa intresse. En av killarna tittade på Amanda och kom och satte sig på den lediga plats som fanns bakom henne.

- Tja, sa han med sluddrig och grötig röst samtidigt som han försökte se så attraktiv ut som möjligt.

Amanda svarade inte. Hennes röst hade på något sätt tagit slut. Det fanns inget att säga. Killen började prata med henne, hans läppar formade ord, ord utan betydelse. Han drog raggingsreplik efter raggingsreplik, men när han märkte att ingen av dem nappade, tröttnade han tillslut och flyttade sig igen till sina kompisar. Amanda tittade sig i fönstret på bussen och ser hur mascaran som hon innan hade applicerat så fint på sina ögonfransar befann sig nu under hennes röda ögon.

- Ditt äckel, tänkte hon för sig själv.

Bussen stannade, tömdes på människor, inklusive Amanda och hennes vänner. Hon tänkte på en cigg, drog djupa halsbloss, försökte gå så normalt som det gick med så mycket alkohol i kroppen, så att ingen polis skulle stanna vid väggkanten. Nu var de fler, hon var omringad av massvis med okända ansikten, alla hängandes på varandra, sjungandes och skrattandes. Alla utom Amanda. Hon kunde inte se sina vänners välbekanta ansikten längre. Hon kunde inte se Emilias rågblonda hår, inte Fannys gröna jacka, inte Lovisas rödlackade skor. Hon började gräva i väskan, i hopp om att finna sin mobil, men finner istället flaskan med sprit, och med ens börjar hon ta klunkar från den starka vätskan, och stänger sedan locket med en grimas. En rysning spred sig ut i kroppen, paniken strax efter. En sak undrade hon över. När flaskan tömts och cigarettfimparna

slocknat, skulle hon då känna detsamma? Känna sig tömd, släkt och naken? Skulle hon då stå öga mot öga med verkligen, stirra in i dess iskalla blick och skrämmas av den? Skrämmas av den när hon inte befann sig i den bubblan som alkoholen skapade kring henne? Det hon en gång försökte dölja och dämpa med alkoholens hjälp hade nu börjat komma ikapp henne. Mitt i den stora skogen av människor, mitt ibland dem fanns hon, som ett vilset litet barn.







## **PRATA OM ALKOHOL**

### **Ungdomars tankar och erfarenheter kring alkohol**

E-post: [info@prataomalkohol.se](mailto:info@prataomalkohol.se)

Internet: [www.prataomalkohol.se](http://www.prataomalkohol.se)

Telefon: 08-410 214 64

Produktion: Sprit- och Vinleverantörsföreningen och Sveriges Bryggerier

Projektansvar: Kunskapskraft & MediaTM, [www.kkm.se](http://www.kkm.se)

Design: Jesper Skoog Design

Omslag: Jennie Rosendahl, John Bauer, Västerås

Tryck: Intellecta

Första upplagan, 2012, Stockholm

ISBN: 978-91-637-0541-0

Projektet Prata om Alkohol är namnskyddat och tillhör

Sprit- och Vinleverantörsföreningen i Sverige.

Kopiera gärna material för undervisningssyfte.

Ange gärna källan om detta inte framgår av materialet.

Kopiering för kommersiellt syfte är förbjudet enligt lagen om upphovsrättsskydd.

[Redacted text block consisting of multiple lines of white bars on a black background]

